

Asia

**PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN
SOVELTAMISESTA, ALAJÄRVEN AURINKOTUOTANTOHANKE, ILMATAR
ALAJÄRVI-KYYJÄRVI OY**

Hankkeesta vastaava

Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy
c/o Ilmatar Energy Oy
Unioninkatu 30
FI-00100 Helsinki

Hankkeen ja ympäristön kuvaus

Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy on toimittanut Etelä-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) harkintapyynnön ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamistarpeesta Alajärven aurinkotuotantohankkeeseen. Hankkeessa tavoitteena on rakentaa aurinkovoimaloita yhteensä noin 143 hehtaarin suuruisille alueille Alajärven kaupungin alueella.

Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsevaan Alajärven keskustaajamaan on lähimmillään matkaa noin 13 km, eteläpuolella sijaitsevaan Soinin keskustaajamaan noin 13 km ja itäpuolella sijaitsevaan Kyyjärven keskustaajamaan noin 16 km. Hanke koostuu kolmesta eri kokoisesta alueesta. Kaksi läntisintä aurinkovoimatuotantoaluetta (alueet C ja D) sijoittuvat Alajärven Louhukankaan tuulivoimaosayleiskaava-alueelle ja itäisin aurinkoenergia-alue (alue E) Alajärven Möksyn tuulivoimaosayleiskaava-alueelle. Alue C on noin 27,5 hehtaarin kokoinen ja on tuotannosta poistunut vanha turvetuotantoalue, joka on muutettu pelloksi. Alue D on kokonaisuudessaan noin 47,5 hehtaarin kokoinen ja on metsäistä aluetta. Alue E on noin 68 hehtaaria metsäistä aluetta.

Hankeyhtiön tavoitteena on rakentaa suunnittelualueille noin 105 MW:n aurinkotuotantoalueet. Louhukankaan alueelle sijoittuvat aurinkopaneelit liitetään sähköverkkoon jo olemassa olevan Louhukankaan 110/33 kV:n sähköasemaan (tuulipuiston sisäinen asema). Möksyn alueelle sijoittuvat aurinkopaneelit liitetään jo olemassa olevaan Möksyn 110/33 kV:n sähköasemaan (tuulipuiston sisäinen asema). Sekä Louhukankaan että Möksyn sähköasemilta sähkö siirretään olemassa olevia 110 kV:n voimajohdolla kantaverkkoon Fingridin Alajärven sähköasemalle. Aurinkovoimatuotantoalueiden sisäinen sähkönsiirto hoidetaan maakaapelein. Liittäminen verkkoon ei vaadi uutta liittymää tai nykyisen 110 kV:n liittymän vahvistamista.

Keski-Suomen ELY-keskus on tehnyt 4.5.2023 YVA-yksittäistapauspäätöksen Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy:n Alajärven ja Kyyjärven alueille sijoittuvan aurinkotuotanto- ja energian välivarastointihankkeesta (hankealueet A ja B). Päätöksen mukaan

hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä (KESELY/3127/2022). Hankealue B sijoittuu karttatarkastelun perusteella noin 150 metrin etäisyydelle ja hankealue A noin kahden kilometrin etäisyydelle uudesta hankealueesta E. Alajärven kaupunki on myöntänyt rakennusluvut hankealueelle B. Hankealuetta A ei hanketoimijan mukaan jatkosuunnitella tässä vaiheessa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut Louhun ja Möksyn tuulivoimahankkeen YVA-menettelystä yhteysviranomaisen lausunnon 9.7.2014 (EPOELY/55/07.04/2013). Tällä hetkellä tuulivoimapuistot ovat rakenteilla.

Hankkeesta vastaavan arvio ympäristövaikutuksista

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja kaavoitus

Hanke edellyttää metsän hakkuuta hankealueiden D ja E osalta. Alue C sijoittuu vanhalle turvetuotantoalueelle, joka on nykyisin peltoa. Hankealueille ei sijoitu asumista tai lomarakennuksia. Hanke ei aiheuta rajoituksia asuin- ja lomarakentamiseen hankealueen läheisyydessä.

Voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa aurinkovoimatuotannon alueet C ja D sijoittuvat erityistä suojelua vaativan Kuninkaanjoen alueelle. Aurinkovoimatuotantoalue D sijoittuu osin Louhunkankaan tuulivoimaloiden alueelle. C ja D alueiden itäpuolelle sijoittuu voimajohto ja C alueen eteläpuolelle ohjeellinen Hankanen-Alajärvi ulkoilureitti. D alueen itäpuolelle sijoittuu Honkinevan turvetuotantoalue. Aurinkovoimatuotannon alue E sijoittuu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osin Savonnevan tuulivoimaloiden alueelle. Sen länsipuolelle sijoittuu voimajohto ja eteläpuolelle turvetuotantoaluetta. Suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä ei ole maakuntakaavoissa osoitettu maankäyttöä tai tavoitteita, jotka estäisivät alueen aurinkopaneelialueiden rakentamisen eikä hanke aiheuta vaikutuksia maakuntakaavan toteuttamiselle. Etelä-Pohjanmaan vireillä olevassa maakuntakaavan luonnoksessa 2050 aurinkoenergia-alue E sijoittuu suurilta osin aurinkoenergian tuotantoon soveltuvalla alueella.

Aurinkovoimatuotannon alueilla C ja D on voimassa Louhunkankaan tuulivoimalueen osayleiskaava ja alueella E on Möksyn tuulivoimalueen osayleiskaava. Alue C on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1) ja osin tuulivoimalan osa-alueeksi (tv/1). Alue D on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1) ja osin tuulivoimalan osa-alueeksi (tv/1). Alue E on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1) ja tuulivoimalan osa-alueeksi (tv/1). Hankkeen toteuttaminen edellyttää kaikkien kolmen aurinkovoimatuotannon alueiden osalta poikkeamislupaa voimassa olevien yleiskaavojen käyttötarkoituksesta ja alueita koskevista merkinnöistä.

Suunnitelluille aurinkovoimatuotantoalueille tai suunnitelluille uusille maakaapelilinjoille ei sijoitu asemakaavoitettuja alueita.

Ihmisten elinolot, viihtyvyys ja virkistys

Hankealueille tai niiden läheisyyteen ei sijoitu virkistysalueita tai -reittejä, jonne kohdistuisi suoria maankäyttövaikutuksia. Suunnittelualueille ei sijoitu asuin- tai

lomarakennuksia eikä hankkeella ole suoria maankäyttövaikutuksia myöskään lähimpiin asuntoihin, jotka sijoittuvat lähimmillään noin puolen kilometrin etäisyydelle aurinkovoimatuotantoalueesta D ja etäämmälle muiden alueiden osalta. Luontoon perustuvaan harrastus- ja virkistystoimintaan kohdistuvat vaikutukset muodostuvat pitkälti samoista asioista kuin vaikutukset asuinviihtyvyyteen, eli muutokseen maisemassa, rakentamisen aikaiseen meluun, rakentamisen aikaiseen liikenteeseen sekä rakentamisen tai osittain myös toiminnan aikaiseen estevaikutukseen. Estevaikutusta lieventää se, että osa alueesta on ollut turvetuotannon käytössä eikä aluetta ole voitu aiemminkaan käyttää virkistykseen, alueet sijoittuvat tuulivoimaloiden välittömään läheisyyteen eikä aurinkotuotannon alueita kokonaisuudessaan aidata. Kenttien ja maakaapelin rakentamisesta ja purkutöistä aiheutuu tilapäistä ja paikallista haittaa.

Maisema, kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö

Maisemavaikutuksia on selvitetty mm. havainnekuvien avulla. Aurinkovoimalat ovat ympäröivää puustoa matalampia (korkeus max. 4 m). Tuulivoimahanketta koskevan YVA-menettelyn yhteydessä laaditun maisema-analyysin perusteella hankealue tai sen lähiympäristö ei ole maisemakuvaltaan eheää aluetta eikä alueelle sijoitu tärkeitä näkymäsuuntia. Aurinkovoimatuotannon alueet ovat pääosin metsään rajautuvia, eivätkä muodosta laajempia näkymiä. Alueet sijoittuvat tuulivoimaloiden välittömään yhteyteen, joten alueen maisema ei ole luonnontilaista. Lähimpien asutusten pihapiireistä, asuinkeskittymistä tai valta- tai kantateiltä ei avaudu suoria näkymiä aurinkovoimatuotannon alueille.

Hankealueille tai niiden läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY-alueet) eikä valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Aurinkovoimatuotantoaluetta C lähimmät muinaisjäännökset Taatinkallio 1 ja 2 tervahaudat sijoittuvat noin 350 ja 150 metrin etäisyydelle hankealueesta. Aluetta D lähin muinaisjäännös Kurvinkankaan tervahauta sijoittuu noin 100 metrin etäisyydelle hankealueesta. Aluetta E lähin muinaisjäännös Petäikön tervahauta sijoittuu noin 150 metrin etäisyydelle hankealueesta. Lähimmät muinaisjäännöskohteet huomioidaan hankkeen rakentamisvaiheessa.

Luonnonolot ja suojelualueet

Varsinaisten suunniteltujen aurinkovoimatuotantoalueiden osalta luonnontilan herkkyyks on luokiteltavissa olemassa olevan tiedon perusteella vähäiseksi, sillä paneelit sijoittuvat osin turvetuotantoalueille ja/tai voimakkaasti käsitellyille metsätalousmaille. Aurinkovoimatuotantoalueilla tai niiden välittömässä läheisyydessä ei ole karttatarkastelun tai aiempien selvitysten perusteella huomioitavia kasvillisuuden muodostamia luontoarvoja, joihin rakentamisen tai toiminnan aikaiset vaikutukset ulottuisivat. Metsäisillä alueilla puuston poistaminen tulee vaikuttamaan merkittävämmiin alueen luonteen muuttumiseen ja vaikutus jää pysyväksi. Rakentamisen aikana huomioidaan kunkin alueen osalta lähimpien metsälakikohteiden, lähteen, Savonjärven, Savonjoen, Hämeenjoen ja Kuninkaanjoen säilyttäminen.

Varsinaisille hankealueille ei sijoitu suojelualueita, eikä niiden välittömässä läheisyydessä tai alle kilometrin etäisyydellä alueesta ole Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä kohteita. Hankkeesta aiheutuvilla maankäytön muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta Vehmaskankaan länsipuoliseen lähdesuohon tai Tapiolan yksityiseen luonnonsuojelualueeseen, sillä alueet sijaitsevat yli kilometrin etäisyydellä hankealueista. Natura-alueet sijoittuvat suhteellisen etäälle hankealueista, eikä hankkeella ole sijainnin puolesta suoria tai epäsuoria vaikutuksia näiden Natura-alueiden suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin.

Aurinkovoimatuotantoalue E sijoittuu elinympäristömallinnuksella laaditun arvion mukaisesti kahden suojellun petolinnun reviirin reunalle. Tuotantoalueet C ja D eivät sijoitu millekään petolintureviirille. Aurinkovoimatuotantoalueiden perustamisesta aiheutuvien haittojen voi arvioida jäävän suojeltujen petolintujen kannalta hyvin vähäisiksi verrattuna alueen muun toiminnan aiheuttamiin haittoihin. Myös yhteisvaikutukset alueen muiden hankkeiden kanssa arvioidaan jäävän vähäiseksi. Muun pesivän linnuston osalta vaikutuksia voi olla erilaiset rakenteiden aiheuttamat törmäysriskit ja aurinkopaneelien heijastuspinnat, jotka voivat sekoittaa esimerkiksi vesialueiden kanssa. Muuttolinnustoon ei arvioida olevan vaikutuksia.

Hankealueille ei sijoitu suoraan metsäpeurojen kesä- tai talvilaitumia, mutta kesälaitumia on lähimmillään 3 km etäisyydellä ja talvilaitumia 5 km etäisyydellä alueista C ja D. Hankealueet C ja D sijoittuvat osin vaellusalueille, mutta panta-aineiston mukaan reitit sijoittuvat viiden kilometrin etäisyydelle. Kokonaisuudessaan alueen hankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan kohtalaisiksi.

Hankealueilla ja niiden lähistöllä saattaa esiintyä direktiivilajeja sekä suurpetoja, joihin voi olla vähäisiä vaikutuksia.

Pintavedet

Pintavesivaikutuksien arvioimiseksi eri aurinkovoimatuotantoalueita koskien on tehty hulevesiselvitykset. Aurinkovoimala-alueiden rakentamisvaiheessa hankealueilla tehtävät maanrakennustyöt voivat aiheuttaa paikallisia ja lyhytkestoisia vaikutuksia pintavesien muodostumiseen ja laatuun. Hankkeen johdosta alueille ei synny toiminnan aikana huleveden laatua merkittävästi kuormittavia rakenteita tai toimintoja. Hulevesiä varten suunnitellaan tarkemmat käsittelymenetelmät mm. hulevesien viivyttämiseksi ennen hankkeen rakennustoimenpiteitä.

Aurinkovoimatuotantoalueet C ja D sijaitsevat Kuninkaanjoen vesimuodostuman valuma-alueella. Vesienhoidon tavoitteena on Kuninkaanjoen osalta hyvän ekologisen tilan säilyminen. Hulevesien aiheuttaman kuormituksen ei arvioida heikentävän Kuninkaanjoen ekologista tai kemiallista tilaa tai vaarantavan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Aurinkovoimatuotantoalue E sijaitsee Vimpelinjoen vesimuodostuman valuma-alueella. Hankealueelta hulevesikuormitus kohdistuu ekologiselta tilaltaan hyväksi luokiteltuun Savonjokeen mutta kuormituksen ei arvioida heikentävän Savonjoen ekologista tai kemiallista tilaa tai vaarantavan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Ilmasto

Ilmastovaikutuksia syntyy eniten aurinkopaneelien toteutuksesta sekä puuston hiilinielujen menetyksestä. Varsinainen sähköntuotanto on päästötöntä. Elinkaarilaskennassa huomioidut kokonaispäästöt ovat yhteensä 222 993 tCO₂e. Aurinkopaneelien, sähkömuuntajien ja maakaapelin päästöt sisältävät päästöt materiaalien valmistuksesta käytöstä poistoon. Elinkaaripäästöissä on myös huomioitu hankeajalta menetetyt hiilinielut. Elinkaaripäästöjen vertailu osoittaa, että aurinkovoiman päästöt ovat koko elinkaarta tarkasteltaessa pienemmät kuin korvattavan energiamuodon käytöstä syntyvät päästöt (319 200 tCO₂e). Korvattavan sähkön päästökerroin on esitetty keskiarvona Suomen sähkönkulutuksen energiaskenaarion vuosien 2020–2060 päästöistä.

Muut vaikutukset

Muita arvioituja vaikutuksia ovat mm. vaikutukset liikenteeseen, vaikutukset pohjavesiin sekä onnettomuusriskit. Vaikutukset arvioidaan pieniksi. Yhteisvaikutuksien kannalta muut hankealueen ympäristöön sijoittuvat vireillä olevat aurinko- ja tuulivoimahankkeet sijoittuvat niin etäälle, ettei niistä aiheudu merkittäviä yhteisvaikutuksia suunnitellun aurinkovoimatuotannon kanssa maiseman, liikenteen tai maankäytön osalta.

Asia käsittely

Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy on toimittanut YVA-menettelyn soveltamispyyntön Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle 3.10.2023.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on kuullut Alajärven kaupunkia sekä kaupungin rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaista, Etelä-Pohjanmaan liittoa, Seinäjoen museoita, Metsähallitusta ja Keski-Suomen ELY-keskusta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristönsuojelu-, Luontoympäristö-, Vesistö- sekä Alueidenkäyttö- ja vesihuoltoyksiköille sekä liikennevastuualueelle on tarjottu kommentointimahdollisuus.

Saaduista lausunnoista on pyydetty vastine hanketoimijalta 23.11.2023. Vastine annettuihin lausuntoihin ja täydennys soveltamispyyntöön on saapunut 30.11.2023.

Tiivistelmät lausunnoista

Seinäjoen museot katsoo, että vaikutusten arvioinnin osalta selvitykset ovat riittäviä. Hankkeella ei ole vaikutuksia kulttuuriympäristölle ja vain vähäisiä vaikutuksia maisemalle.

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että aurinkoenergian vaikutusten kannalta keskeistä on alueiden sijoittuminen maakuntakaavassa erityissuojelua vaativan vesistön merkinnän alueelle. Kuninkaanjoen arvoihin (vesistön tila, kalasto) tulee hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa kiinnittää erityistä huomiota. Hankkeella ei ole vaikutuksia maakuntakaavan ohjeellisen Hankanen-Alajärvi -ulkoilureitin toteutukselle tai käytölle. Muilta osin voimassa olevan maakuntakaavan merkinnät pääosin tukevat aurinkovoiman sijoittumista. Maakuntakaavaluonnoksen 2050 koko maakuntaa koskeva suunnittelumääräys ”aurinkovoima-alueet pyritään sijoittamaan muille kuin

metsäalueille” tulisi huomioida selvityksessä. Hanke ei ole ko. määräyksen mukainen. Paneelientien aitaamisesta aiheutuvaa estevaikutusta olisi tullut arvioida yksityiskohtaisemmin, huomioiden maakuntakaavaluonnoksessa hankealueen länsi- ja pohjoispuolelle osoitettu viheryhteystarve. Ennen toteuttamista on arvioitava keskeiset vaikutukset liittyen mm. vesistövaikutuksiin, hiilinielujen ja -varastojen vähenemiseen sekä ekologisiin yhteyksiin.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueidenkäyttöryhmä toteaa, että alueesta tulee melko suuri ”teollisuusalue” alueelle, jossa nykyään on suurin osa luonnontilassa olevaa metsää. Alueen maanmuokkaus tulee näkymään pitkään tulevaisuuteen ja sitoo alueen maankäytön muilta maankäytönmuodoilta. Yhteisvaikutukset metsän häviämisestä olisi hyvä tarkastella. Hankkeessa tulee huomioida ja arvioida erityisesti prosessin aikana tunnistetut herkäät kohteet ja asukkaiden kuuleminen on tärkeää. Alueidenkäyttöryhmä katsoo, että mahdollinen hanke tulee toteuttaa kaavoitusmenettelyllä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että ennen hankkeen toteuttamista tulee esittää tarkat suunnitelmat hulevesien viivytämisestä ja käsittelystä. Möksyn osayleiskaavassa luo-2 merkitty uoma on myös VL 2:11 §:n kohde, ja se ei saa vaarantua toiminnan johdosta. Saukon esiintyminen Hämeenjoessa ja Savonjoessa tulee selvittää ennen aurinkovoima-alueiden toteuttamista. Hankkeen rakentaminen ajoittaa lintujen pesimäajan ulkopuolelle.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikennevastualue huomauttaa, että mikäli hankkeen useampaa osa-aluetta rakennettaisiin yhtä aikaa, voivat kuljetusmäärät kaksinkertaistua arvioidusta. Hankkeen liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen kohdistuvat vaikutukset ovat kuitenkin vähäisiä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesienhoitoryhmä katsoo, että hankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun, koska riski alapuolisten vesimuodostumien ekologiset tilat ovat riskissä huonontua (Kuninkaanjoen ja Vimpelinjoen vesimuodostumat). Ennen rakentamisen aloittamista alueille tulee laatia tarkempi hulevesisuunnitelma ja suunnitelma rakentamisen aikaisten hulevesien hallinnalle. Hankkeesta ei saa aiheutua esteellisyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella. Jos alueella tehdään lisäojituksia ja/tai lasketaan pohjaveden pinnan tasoa, tulee tehdä ojituseräily ELY-keskukselle.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesien ja maatalouden ympäristönsuojeluryhmä huomauttaa, että aurinkoenergia-alueiden kuivatus ojituksin aiheuttaa väistämättä vesistövaikutuksia. C-alueella (sekä myös E-alueella) on verrattain paksu turvekerros, mikä kuivuessaan hajoaa ja vapauttaa hiiltä ilmakehään. Turpeen hajoamisen ehkäisemiseksi ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi tulisi harkita veden pinnan nostamista alueella.

Tiivistelmä hanketoimijan vastineesta 30.11.2023

Aurinkovoimatuotannolle varattuja alueita ei tulla aitaamaan kokonaisuudessaan, vaan pelkästään jännitteisten alueiden osalta. Hankealueelle jää edelleen eläimistöille kulkuväyliä esimerkiksi paneelirivistöjen väliin sekä huoltotiestön ja vesiväylien

yhteyteen. Hankealueelle että sen ympäristöön tulee kuitenkin jäämään puustoisempia vyöhykkeitä, jotka tarjoavat näkösuojaa ja säilyttävät viheryhteyksiä.

Hankkeesta laaditun hiilitaselaskennan perusteella koko hankealuetta tarkastellessa aurinkovoimalla tuotetun sähkön päästöt ovat noin 70 % korvattavan energiamuodon päästöistä.

Hankealueen detaljisuunnittelu tarkentuu myöhemmin ja hulevesisuunnitelma on tarkoituksenmukaista laatia tästä syystä vasta silloin. Suunnitelmassa huomioidaan rakentamisen aikainen hulevesien käsittely ja siinä määritetään vesienpidätysrakenteiden mitoitus. Vesienjohtamisessa tullaan hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan alueiden nykyisiä ojituksia. Aurinkovoimatuotantoalueilla ei tämänhetkisen suunnittelutiedon mukaan ole tarvetta lisäkuivatukselle, eikä siten pohjaveden pinnankorkeuden laskusta aiheutuvaa turpeen hajoamista ja siihen liittyvää vesistökuormituksen lisääntymistä aiheudu. Hulevesiselvityksen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta nostaa pohjaveden pinnankorkeutta alueella. Kaikilla aurinkovoima-alueilla (C, D ja E) tullaan varautumaan hulevesien viivyttämiseen ja tarvittaviin käsittelymenetelmiin alueiden yksilölliset vaatimukset huomioon ottaen.

Hankesuunnittelussa huomioidaan, ettei hankkeesta aiheudu esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle.

Aurinkovoima-alueilta lähtevän kuormituksen ei arvioida heikentävän vesienhoidon tavoitteita Kuninkaanjoessa eikä Savonjoessa perustuen mm. arvioituun hulevesien määrään ja laimennusolosuhteisiin.

Hanketoimija tulee toteuttamaan talvella 2023-2024 saukkoselvityksen.

RATKAISU

Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy:n Alajärven aurinkotuotantohankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVAL 252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa. Hankeluettelon kohdan 2 f) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan hankkeisiin, joissa yli 200 hehtaarin laajuisen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonto pysyväisluonteisesti muutetaan toteuttamalla uudisojituksia tai kuivattamalla ojittamattomia suo- ja kosteikkoalueita, poistamalla puusto pysyvästi tai uudistamalla alue Suomen luontaiseen lajistoon kuulumattomilla puulajeilla.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin

rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Päätöksenteossa otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja luonne

Hankkeessa suunnitellaan aurinkovoimatuotantoalueita yhteensä 143 hehtaarin alueelle. Hanke koostuu kolmesta eri alueesta, joiden pinta-alat ovat C: 27,5 ha, D: 47,5 ha ja E: 68 ha. Alueet D ja E on suunniteltu pääosin metsäiselle alueelle, alue C on vanhaa turvetuotantoaluetta. Alueiden C ja D välinen etäisyys on noin 1 km, ja alueen E etäisyys niistä on noin 5-6 km. Alue E muodostaa kokonaisuuden rakennusluvitetun alueen B (55 ha), mutta niiden kokonaispinta-ala jää alle 200 ha. Alueet C ja D sijaitsevat selvästi erillään ko. alueista länteen, ja ovat eri vesistöalueella.

Harkintapyynnön mukaan rakentaminen voi edellyttää maamassojen vaihtoa, mutta ei louhintaa. Paneelien telineet asennetaan tukijaloin, jotka painetaan maaperään eikä niiden toteuttaminen edellytä laajoja perustuksia tai tasauskenttiä. Vaikutukset koostuvat lähinnä pistemäisistä asennuskohdista sekä asennuskaluston liikutteluun liittyvästä kuormituksesta maan pintaan. Vaikutukset maaperään jäävät siten vähäisiksi.

Hankealueet liittyvät Louhun-Möksyn tuulivoimaosayleiskaava-alueisiin. Toteutus ei edellytä muutoksia kaavamerkintöihin eikä ole esteenä kaavojen toteutumiselle. Aurinkovoimatuotannon aluetta C lähimmät yksittäiset asuinrakennukset sijoittuvat yli 800 metrin etäisyydelle lounaaseen ja lähin lomarakennus yli 900 metrin etäisyydelle lounaaseen. Aurinkovoimatuotannon aluetta D lähimmät yksittäiset asuinrakennukset sijoittuvat yli 1,5 kilometrin etäisyydelle itään ja lähin lomarakennus yli 800 metrin etäisyydelle lounaaseen. Aurinkovoimatuotannon aluetta E lähin yksittäinen asuinrakennus sijoittuu noin 400 metrin etäisyydelle kaakkoon ja lähin lomarakennus yli 1,5 kilometrin etäisyydelle luoteeseen. Hankkeella ei siten ole odotettavissa merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin tai viihtyvyyteen.

Ekologiset yhteydet pyritään säilyttämään siten, että hankealueita ei aidata kokonaisuudessaan. Aurinkovoimatuotantoalue E sijoittuu suuren petolinnun reviirin reunamille, ja alueet C ja D hieman petolintureviirien ulkopuolelle.

Aurinkopaneelialueet eivät aiheuta törmäysriskiä petolinnuille kuten esimerkiksi tuulivoimalat, joten vaikutukset suojelluille petolinnuille arvioidaan jäävän vähäisiksi.

Asiakirjojen mukaan vesienjohtamisessa tullaan hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan alueiden nykyisiä ojituksia eikä aurinkovoimatuotantoalueilla tämänhetkisen suunnittelutiedon mukaan ole tarvetta lisäkuivatukselle. Hankkeesta aiheutuu vesistökuormitusta mm. rakentamisen aikana. Vaikutus on kuitenkin luonteeltaan lyhytaikaista. Vesienkäsittelyrakenteilla vähennetään hankealueiden alapuolisiin purkuojustoihin kulkeutuvaa kiintoaineen, orgaanisen aineen ja ravinteiden kuormitusta.

Hankkeella voidaan olettaa olevan jonkin verran vaikutuksia luonnonoloihin, maankäyttöön, maisemaan sekä virkistyskäyttöön. Hankealueet muuttuvat maiseman ja maankäytön osalta pitkäkestoisesti. Rakentamisesta aiheutuvat häiriöt ovat lyhytkestoisia. Hankealueella mahdollisesti tapahtuvalla tulipalolla ja sen

mahdollisesti muodostamalla myrkyllisillä yhdisteillä voi olla vaikutuksia sekä ilmanlaatuun että ihmisten terveyteen, ja sammutusvesien osalta myös hulevesiin ja vesistöihin, mutta vaikutukset jäävät lyhytkestoisiksi.

Yhteisvaikutukset

Aurinkovoimatuotantoalueen E ja rakennusluvitun tuotantoalueen B valumavedet johdetaan Savonjokeen. Alue B on vanhaa turvetuotantoaluetta, eikä kyseisille alueille ole tarvetta rakentaa uusia kuivatusoja, joten vesistövaikutukset molemmilta alueilta eivät todennäköisesti kasva merkittävästi nykyiseen verrattuna lievennystoimenpiteet huomioiden.

Yhteisvaikutuksia on arvoitu lisäksi Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy:n Savonnevan ja Kyyjärven puolella sijaitsevien hankealueiden (A ja B) sekä lähialueiden tuulivoimahankkeiden kanssa suojellun petolinnun ja metsäpeuran osalta. Yhteisvaikutuksien ei arvioida olevan merkittäviä, koska peurojen vaellusalueet sijoittuvat pohjoisemmaksi. Aurinkovoimatuotantoalueilla ei arvioida olevan suojellun petolinnun osalta yhteisvaikutuksia, sillä alueet eivät sijaitse suoraan reviireillä vaan niiden reuna-alueilla. Vaikutukset suuriin petolintuihin aiheutuvat pääosin tuulivoimahankkeista.

Haittojen lieventämistoimenpiteet

Hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia alapuolisiin vesistöihin pienennetään vesienkäsittelyrakentein. Pohjaveden taso ei laske hankkeen johdosta turvetuotannossa olleella alueella, ja sen nostamisen mahdollisuus selvitetään turpeen hajoamisen aiheuttamien ilmastovaikutuksien vähentämiseksi. Eläinten kulkuyhteyksien säilyttämiseksi aurinkovoimatuotantoalueita ei aidata kokonaisuudessaan.

Yhteenveto

Kun huomioidaan hanke kokonaisuutena, sen ominaisuudet, sijainti, vaikutusten luonne, esitetyt selvitykset ja kuulemisessa esiin tulleet asiat, hankkeesta tai hankkeiden yhteisvaikutuksista ei todennäköisesti aiheudu laajuudeltaan tai laadultaan YVA-lain hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Arviointimenettelyä ei siten ole tarpeen soveltaa hankkeeseen.

Selvilläolovelvollisuus

YVA-lain 31 §:n mukaisesti hankkeesta vastaavan on sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Alueen mahdollisessa ojitamisessa tulee huomioida ojituseräilyilmoituksen tarve (Vesilaki 5 luku 6 §).

Sovelletut säädökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

Muutoksenhaku

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusoikeus on päätöksen liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Asian on esitellyt Ylitarkastaja Jutta Lillberg-Puskala ja ratkaissut Johtava asiantuntija Elina Venetjoki.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Maksu

Päätöksestä ei peritä maksua

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla 30 päivän ajan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Alajärven kaupungille julkaistavaksi verkkosivuilla.

Päätös on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/yva-paatokset/etela-pohjanmaa.

Jakelu

Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy, saantitodistuksin

Sähköisesti:

Alajärven kaupunki

Alajärven kaupunki / rakennusvalvonta – ja ympäristönsuojeluviranomaiset

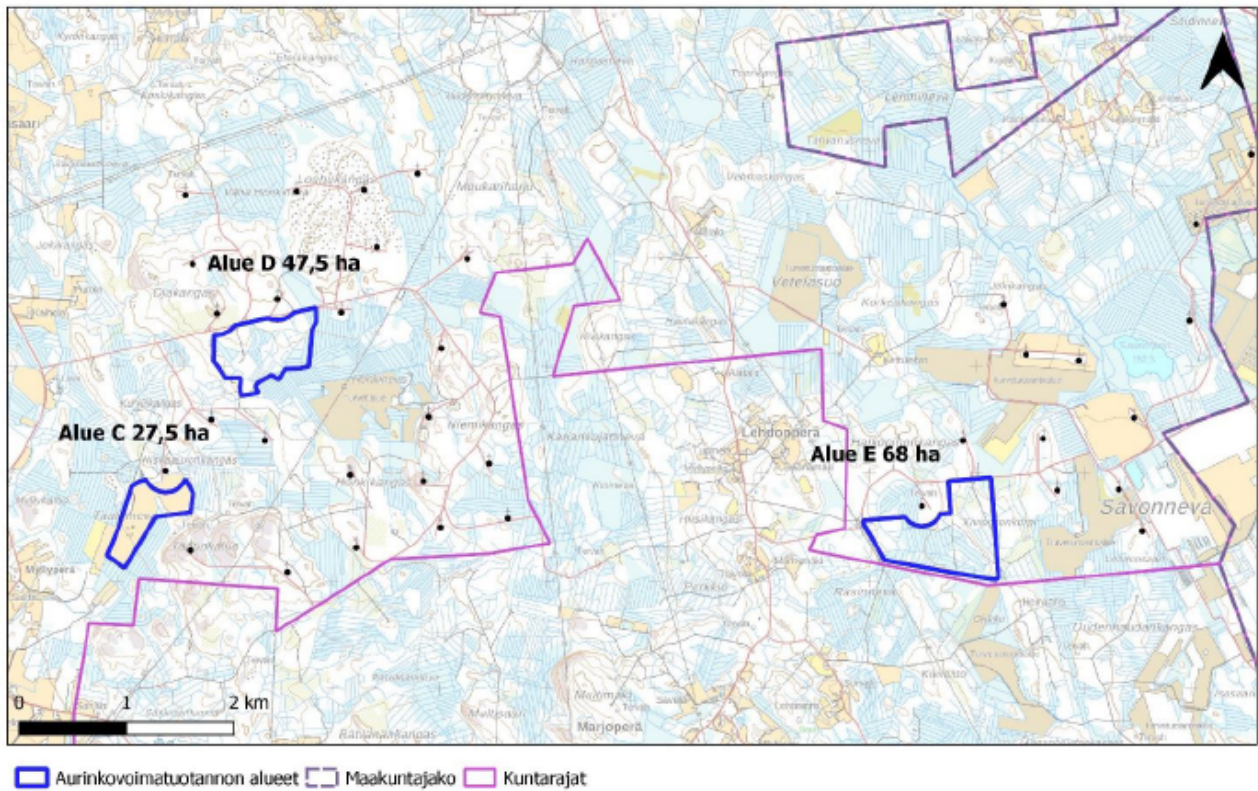
Etelä-Pohjanmaan liitto

Seinäjoen museot

- LIITTEET**
1. Kartta hankealueesta
 2. Valitusosoitus

Hankealue

LIITE 1

Kuva: Hankealueet C, D ja E (Ilmatar Alajärvi-Kyyjärvi Oy ja AFRY Finland Oy)

LIITE 2**VALITUSOSOITUS****Valitusviranomainen**

Tähän Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Milloin päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vaatimatta, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä päätökseen merkitystä postiinjättöpäivästä, ellei muuta näytetä. Milloin päätös on lähetetty sähköisenä viestinä vastaanottajan suostumuksella, se katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/kuulutuksen julkaisemisesta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Jollei hallintotuomioistuimissa toisin määrää, valtakirjaa ei tarvitse esittää, jos: 1) päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa; 2) asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa; 3) valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Valituksen voi tehdä Vaasan hallinto-oikeuteen myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle ja tämän on toimitettava valitus viipymättä toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukainen maksu on tällä hetkellä 270 euroa.

Linkki tuomioistuinmaksulakiin: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Ajantasaista tietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, Vaasa, 4. krs
Postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin:	Kirjaamo 029 56 42780
Puhelinvaihe:	029 56 42611
Faksi:	029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe klo 8.00–16.15

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja EPOELY/2645/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2645/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lillberg-Puskala Jutta 13.12.2023 15:47

Ratkaisija Venetjoki Elina 13.12.2023 15:48